12/10/2023

Οικουμενικός Πατριάρχης: Το περιοδικό “Θεολογία” εισέρχεται στο νέο αιώνα ζωής με πιστότητα στην Ορθόδοξη παράδοση

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Στις μεγάλες προκλήσεις με τις οποίες βρέθηκε αντιμέτωπη η Εκκλησία και η θεολογία από το 1923 (έτος κατά το οποίο ιδρύθηκε το περιοδικό “Θεολογία” της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος) μέχρι και σήμερα, αναφέρθηκε ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, μεταξύ άλλων, κατά την εναρκτήρια ομιλία του στην Τελετή έναρξης στον Μητροπολιτικό Ιερό Ναό Αθηνών του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου με αφορμή τη συμπλήρωση των 100 χρόνων από της κυκλοφορήσεως του Περιοδικού «Θεολογία» με θέμα «Η Ορθόδοξη Θεολογία εν πορεία στην άϋλη πραγματικότητα’ της

ύστερης νεωτερικότητας».

Παρουσία Προκαθημένων και Αντιπροσώπων Ορθοδόξων Εκκλησιών, της Πρόεδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας καθώς πλήθος υψηλών προσκεκλισμένων από τον εκκλησιαστικό και πολιτικό χώρο, ο Παναγιώτατος κήρυξε χθες την έναρξη του συνεδρίου το οποίο από σήμερα το πρωί συνεχίζεται με τις επιστημονικές εισηγήσεις στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

"Αἰών ὅλος συνεπληρώθη ἀπό τῆς κυκλοφορήσεως τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», τοῦ παγκοσμίως γνωστοῦ ἐπιστημονικοῦ ὀργάνου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τό περιοδικόν κατέθεσαν τήν θεολογικήν μαρτυρίαν των οἱ ἐπιφανέστεροι ἐκπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστήμης. Εἰς τάς σελίδας του ἀποτυπώνονται αἱ μεγάλαι προκλήσεις, μέ τάς ὁποίας εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι ἡ Ἐκκλησία καί ἡ θεολογία ἀπό τό 1923 μέχρι σήμερον, προκλήσεις καί κρίσεις πνευματικαί, ἐκκλησιαστικαί, θρησκειακαί, πολιτισμικαί, αἱ σχέσεις Ἐκκλησίας καί Πολιτείας, ἡ Οἰκουμενική Κίνησις, ἡ ἐκκοσμίκευσις, ἡ ἔκρηξις τῆς τεχνολογίας, τό οἰκολογικόν πρόβλημα, ἀξιολογικαί ἀνατροπαί, ριζικαί ἀλλαγαί εἰς τόν χῶρον τῆς παιδείας καί ἄλλα πολλά. Ὅλα αὐτά εἶχον ἀντίκτυπον εἰς τήν θεολογίαν, ἡ ὁποία καλεῖται νά λειτουργῇ διαλεγομένη μέ τά σημεῖα τῶν καιρῶν, διδοῦσα τήν καλήν μαρτυρίαν περί τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας. Ἡ θεολογία τρέφεται ἀπό τάς πηγάς τῆς πίστεώς μας καί τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας, ἀφουγκράζεται τόν παλμόν τοῦ παρόντος καί ὁμιλεῖ πάντοτε ἐστραμμένη πρός τόν ἑκάστοτε σύγχρονον ἄνθρωπον, καταγράφει καί ἀξιοποιεῖ, πέραν τῶν κατά καιρούς προκλήσεων, καί τάς θετικάς προοπτικάς τοῦ πολιτισμοῦ. Ἔχει ὀρθῶς λεχθῆ, ὅτι ἡ θεολογία εἶχε καί ἔχει ἀνάγκην θεολόγων «εὐσεβῶν καί εὐφυῶν», «δεκαθλητῶν γνώσεως, εὐαισθησίας καί προσφορᾶς»", ανέφερε στην αρχή της ομιλίας του ο Οικουμενικός Πατριάρχης.

Ο νέος αιώνας

Αναφερόμενος στον νέο αιώνα που εισέρχεται το περιοδικό "Θεολογία", ο Παναγιώτατος είπε: *"Τό περιοδικόν «Θεολογία» εἰσέρχεται εἰς τόν δεύτερον αἰῶνα τῆς ζωῆς του, μέ κληρονομίαν καί παρακαταθήκην τήν μέχρι σήμερον ἐπιτυχῆ καί δημιουργικήν πορείαν του, τήν πιστότητα εἰς τήν Ὀρθόδοξον παράδοσιν καί τήν ἐπικαιρικότητα, τήν πεποίθησιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μόνον πολίτης τοῦ κόσμου, ἀλλά καί «οὐρανοπολίτης», ὅν τό ὁποῖον ἀναζητεῖ ἔσχατον σημεῖον ἀναφορᾶς ἐπέκεινα τῶν ἐγκοσμίων, τοῦ πολιτσιμοῦ, τῆς πολιτικῆς, τῆς ἐπιστήμης, τῆς οἰκονομίας, τῆς ἐπιγείου εὐδαιμονίας. Οὔτε ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου, οὔτε ἡ κοινωνική πρόοδος, οὔτε ἡ ἐπιστημονική γνῶσις, καλύπτουν καί ἱκανοποιοῦν πλήρως τόν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ὄντως δέν ζῇ «ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ» (βλ. Ματθ. δ', 4)"*

.

“Προφανέστατα, ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἡ «μεγάλη δύναμις» τῆς ἐποχῆς μας. Μεγάλη δύναμις εἶναι ὅμως καί ἡ πίστις εἰς Θεόν, ἡ ὁποία ἀπαντᾷ εἰς τά βαθύρριζα ὑπαρξιακά ἐρωτήματα τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως ἔχει εὐστόχως παρατηρηθῇ, ἡ ἰλιγγιώδης πρόοδος τῆς ἐπιστήμης ὀφείλεται εἰς τό γεγονός ὅτι αὐτή παρῃτήθη ἀπό τήν προσπάθειαν νά θέσῃ καί νά ἀπαντήσῃ παρόμοια ἐρωτήματα, τά ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τό κέντρον τῆς φιλοσοφίας καί τῆς θεολογίας (βλ. Carl Friedrich von Weizsäcker, «Gottesfrage und Naturwissenschaften», στό ἔργο τοῦ ἰδίου, Deutlichkeit, München 1981, σελ. 117 – 138, ἐδῶ σελ. 126). Τό γεγονός βεβαίως ὅτι ἡ ἐπιστήμη δέν ἐνδιαφέρεται δι᾽ αὐτά τά ἐρωτήματα δέν ὠδήγησεν εἰς τήν ἐξαφάνισίν των, οὔτε ἀποτελεῖ ἀπόφανσιν καί κριτήριον διά τήν σημασίαν ἤ τήν ἀσημαντότητά των. Σήμερον μάλιστα, τό θέμα τοῦ νοήματος τῆς ζωῆς φαίνεται ὅτι εὑρίσκεται εἰς τό κέντρον τῶν ἀναζητήσεων τῶν ἀνθρώπων, γεγονός τό ὁποῖον μαρτυρεῖται καί ἀπό τό φαινόμενον τῆς λεγομένης «ἐπιστροφῆς τοῦ Θεοῦ» καί ἑνός νέου ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος διά τήν φιλοσοφίαν. Αὐτό σημαίνει ὅτι πίστις καί γνῶσις, αἱ δύο αὐταί ἐξέχουσαι δυνάμεις τοῦ πνεύματος, δέν εἶναι ἀντίπαλοι, ἀλλά συνεργάται καί ἑταῖροι εἰς τήν διακονίαν τοῦ ἀνθρώπου”, ανέφερε στη συνέχεια.

Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης/ Eurokinissi

“Η υπενθύμιση από την θεματική του Συνεδρίου”

Καταλήγοντας ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρθηκε στο θέμα του συνεδρίου και στο τι αυτό μας υπενθυμίζει εκφράζοντας την πλήρη βεβαιότητά του ότι οι εισηγήσεις και οι συζητήσεις θα καλύψουν το ευρύ φάσμα της θεματικής του.

“Ἡ θεματική τοῦ Συνεδρίου ὑπενθυμίζει εὐστόχως, ὅτι ἡ ἀνθρωπότης πορεύεται πρός τήν «ἄϋλη πραγματικότητα τῆς ὕστερης νεωτερικότητας». Ὁ λόγος περί τῆς «ἀΰλου πραγματικότητος» ἀναφέρεται εἰς τό σύνολον τῶν νέων καταστάσεων καί τῶν προκλήσεων, αἱ ὁποῖαι συνδέονται μέ τήν κυριαρχίαν τοῦ διαδικτύου καί τῶν ἐν γένει ἐπιστημονικῶν καί τεχνολογικῶν ἐξελίξεων εἰς τήν ζωήν μας. Τά φαινόμενα αὐτά ἀλλάζουν τόν τρόπον τοῦ βίου τῶν ἀτόμων καί τῶν λαῶν εἰς ὅλας τάς διαστάσεις του, κατευθύνουν τάς ἐπιθυμίας καί τάς ἀνάγκας μας καί ὁδηγοῦν τήν ἀνθρωπότητα εἰς ἀξιολογικόν ἀναπροσανατολισμόν. Παρά ταῦτα, οὐδείς σώφρων δύναται νά ἀρνηθῇ τά πολλά εὐεργετήματα τῆς τεχνολογίας. Ἀντίστασις εἰς ὡρισμένας τάσεις τοῦ τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ οὐδόλως σημαίνει συνολικήν ἀπόρριψίν του.

Γνωρίζομεν ἅπαντες ὅτι οἱ πολιτισμοί ποτέ δέν εἶναι ὁριστικαί λύσεις τοῦ ἀνθρωπίνου αἰνίγματος. Προφανέστατα, καί ἡ σύγχρονος τεχνολογία καί ἡ ἐπερχομένη «ἄϋλος πραγματικότης» εἶναι μόνον εἷς πολύ σημαντικός σταθμός εἰς τήν ἱστορικήν πορείαν τῆς ἀνθρωπότητος, κεντρικόν ἄξονα τῆς ὁποίας, δι᾽ ἡμᾶς τοῦ χριστιανούς, ἀποτελεῖ «τό πάντων καινῶν καινότατον, τό μόνον καινόν ὑπό τόν ἥλιον», τό μυστήριον τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως. Αὐτό τό πανσωστικόν «ἀεί μυστήριον» ἐκπροσωπεῖ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία καί εἰς τήν ἐποχήν τοῦ «Ἀΰλου», θά προβάλλῃ τήν ὑλικήν διάστασιν τοῦ ἀνθρώπου, θά παραπέμπῃ εἰς τήν ποικιλίαν καί τό κάλλος τῆς δημιουργίας, θά διακηρύττῃ ὅτι ἡ ἀδιαφορία διά τόν ὑλικόν κόσμον δέν ἀποτελεῖ θεολογικῶς ὀρθήν κατανόησιν καί συνέπειαν τῆς «οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου» Ἀληθείας τῆς πίστεώς μας. Ἡ Ἀλήθεια αὐτή ἀποτελεῖ πηγήν ἐμπνεύσεως διά τήν ἐν τῷ κόσμῳ ἀναστροφήν μας, ὀξύνει τό αἰσθητήριόν μας διά τό πρακτέον καί προσφέρει ἐρείσματα διά τήν λυσιτελῆ χρῆσιν τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς τεχνολογίας.

Ἐν πλήρει βεβαιότητι, ὅτι αἱ εἰσηγήσεις καί αἱ συζητήσεις θά καλύψουν τό εὐρύ φάσμα τῆς θεματικῆς τοῦ Συνεδρίου, κηρύσσομεν τήν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καί ευχόμεθα ἐπιτυχῆ κατά πάντα τήν διεξαγωγήν του.

Ὁ Χριστός ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!”

Κεντρική Φωτογραφία: Κώστας Τζούμας/ Eurokinissi

Διαβάστε το ρεπορτάζ του ope.gr από την Τελετή Έναρξης: Από τη Μητρόπολη Αθηνών ξεκίνησε το Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για τα 100 χρόνια του περιοδικού «Θεολογία» (ΦΩΤΟ)